

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdulhamit Gül** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Semra Güzel

Diyarbakır Milletvekili

Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan ve 100'den fazla ülkede hızla yayılarak binlerce insanın yaşamını yitirmesine neden olan Corona virüsü, Türkiye'de de saptanmış ve kimi önlemler alınmıştır. Ancak, hapishaneler salgın hastalıkların yayılması için en uygun ortamlardır. Aşırı kalabalık, ısıtılmayan ve havalandırılmayan koğuşlar, düzenli tedavi göremeyen mahpuslar, gün ışığından yeterince faydalanamama, yeterli hekim ve sağlık personelinin bulunmaması, temiz ve sıcak suya yeterince erişememe ve diyet yemeklerinin bulunmaması bir çırpıda sayılabilecek risklerden yalnızca bir kaçıdır.

Bu nedenle Koronavirüs salgınında en riskli yerlerin başında cezaevleri gelmektedir. "Normal" zamanlarda dahi hijyen koşullarından mahrum olan, sağlık hakkına erişmekte güçlük çeken mahpuslara bu salgında ise önlem olarak açık görüş dahil tüm ziyaretlerin sınırlandırılması, hali hazırdaki hak ihlallerini derinleştirmekle beraber mahpus yakınlarında da ciddi kaygılara neden olmuştur.

Öte yandan hapishane kapasitelerinin ne kadar olduğu ve bu kapasitenin ne kadar aşıldığına ilişkin kamuya açık bir bilgi bulunmamaktadır. Mahpus ve mahpus yakınları ve ilgili sivil toplum kurumları Türkiye'deki tüm hapishanelerde koğuş kapasitesinin aşıldığını sık sık dile getirmektedir. Bu durum hapishanelerdeki hijyen koşullarını da olumsuz etkilemektedir.

İnsan Hakları Derneği'nin 2019 yılı verilerine göre, Türkiye hapishanelerinde 458'i ağır olmak üzere 1334 hasta mahpus bulunmaktadır. Ayrıca, 2019 yılında 50 hasta mahpus yaşamını yitirmiştir. Hasta mahpusların tutuksuz yargılanması, hükümlülerin ise infaz erteleme ile serbest bırakılması için yapılan başvurulara olumlu bir yanıt verilmemiştir. Dünyanın birçok yerinde salgın nedeniyle mahpuslara ev izni verilirken Türkiye'de görüş ve ziyaretler sınırlandırılmıştır.

Bu bağlamda;

- 1- Koronavirüs (COVID-19) ile ilgili bütün kaynaklarda virüsün yayılmasını engellemek için kişisel hijyeni sağlamanın önemine dikkat çekilmektedir. Hapishanelerde mahpusların sağlıklarının korunabilmesi, bulundukları alan ve kendi kişisel temizliklerini sağlayabilmeleri için, gerekli hijyen ve dezenfektan ürünlerinin ücretsiz olarak verilmesi için herhangi bir çalışmanız bulunmakta mıdır?
- 2- Hapishanelerde risk grubundaki kronik hastalıkları bulunan hasta mahpuslar için gerekli özel tedbirler alınmış mıdır?
- 3- Hapishanelerde olası bir corona virüs şüphesinde, testlerin, hastane sevklerinin acilen yapılması gerekmektedir. Bu kapsamda hapishanelerde bu koşulların nasıl sağlanacağına, ivedi bir müdahalenin nasıl yapılacağına ilişkin bir çalışmanız mevcut mudur?
- 4- Hapishaneler söz konusu salgın virüs için son derece risk barındıran ortamlardır. Bu kapsamda bakanlığınız bünyesinde hapishaneler için gerekli önlem ve müdahalelerin planlandığı bir kriz masası kurulmuş mudur?
- 5- Mayıs 2019'da hapishanelerde açlık grevi eylemini sonlandıran mahpusların hastaneye sevki ve tedavilerinin yapılması aylar sürmüştü. Mahpus yakınlarında Covid-19 riski karşısında böyle bir hantallık yaşanması durumunda binlerce mahpusun hayatının tehlikeye gireceğine ilişkin kaygıları gidermek adına ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?
- 6- Dünya Sağlık Örgütü'nün paylaştığı bilgilere göre ağır hastalar söz konusu salgın virüsün ilk risk grubunda yer almaktadır. Hasta mahpusların tutuksuz yargılanması, hükümlülerin ise infaz erteleme ile serbest bırakılması için bir girişimde bulunacak mısınız?